

EURÓPA BAPTISTA SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

III. HELYI TANTERV

2014.

Tartalomjegyzék

1.	AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE	3
2.	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV	5
3.	AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÓRASZÁMAI, ELŐÍRT TANANYAGOK ÉS KÖVETELMÉNYEK	5
4.	AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	10
5.	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	11
6.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	12
7.	AZ ISKOLÁBAN VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATANTÁRGYAK	12
8.	AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI.....	13
9.	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	19
10.	A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJAI, A MAGARTARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	20
11.	CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 27	
12.	A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	28
13.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK 29	
14.	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSSSEL KAPCSOLATOS ELVEK.....	34
15.	A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI	43
16.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	46
17.	A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK.....	49
18.	AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉS	50
19.	A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK ..	50
20.	AZ SNI-S TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA ESETÉN A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM	50
21.	AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	51

1. AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE

A képzés szakaszai, képzési idő, a képzés jellemzői

Nappali tagozaton a tankötelezett tanulók szakiskolai oktatása, képzése 9-11, a szakközépiskolai tankötelezett tanulók oktatása, képzése 9-12. évfolyamokon történik.

Nappali tagozaton a tankötelezettségének eleget tett 16-20 év közötti fiatalok első vagy második ill. további szakképesítés megszerzésére irányuló oktatása, képzése történik 1/11, 2/12, 1/13, 2/14, 5/13; 1/9.; 2/10.; 3/11.; szakképző évfolyamokon valamint esti gimnáziumi oktatás 11-12. évfolyamon.

A képzések alapfokú iskolai végzettségre, illetve érettségire épülő szakmai képzések, szakképző évfolyamok.

Képzési, szakképzési irányok

Szakiskolai nevelés-oktatás

Szakiskolai nevelés-oktatás, szakmai elméleti és gyakorlati oktatás az alábbi OKJ szakmákban:

szakma-csoport	ágazat	OKJ szám	szakképesítés megnevezése	év-folyam	munkarend
11 Faipar	XVIII Faipar	34 543 02	Asztalos	2 vagy 3	nappali
9 Építészet	XVI Építőipar	34 582 01	Ács	2 vagy 3	nappali
9 Építészet	XVI Építőipar	34 582 02	Bádogos	2 vagy 3	nappali
17 Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	XXVI Kereskedelem	34 341 01	Eladó	2 vagy 3	nappali
9 Építészet	XVI Építőipar	34 582 04	Festő, mázoló, tapétázó	2 vagy 3	nappali
9 Építészet	XVI Építőipar	34 582 08	Kőműves és hidegburkoló	2 vagy 3	nappali
7 Informatika	XIII Informatika	34 523 02	Számítógép-szerelő, karbantartó	2 vagy 3	nappali, esti
9 Építészet	XVI Építőipar	34 582 10	Szárazépítő	2 vagy 3	nappali
2 Szociális szolgáltatások	III Szociális	34 762 01	Szociális gondozó és ápoló	2 vagy 3	nappali

Szakközépiskolai nevelés-oktatás

Szakközépiskolai nevelés-oktatás, szakmai elméleti és gyakorlati oktatás az alábbi ágazatokban:

szakmacsoport	ágazat	évfolyam	munkarend
7 Informatika	XIII Informatika	4	nappali
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	4	nappali
17 Kereskedelem-marketing, üzleti	XXVI Kereskedelem	4	nappali

adminisztráció			
18 Vendéglátás-turisztika	XXVIII Turisztika	4	nappali
2 Szociális szolgáltatások	III Szociális	4	nappali
16 Ügyvitel	XXV Ügyvitel	4	nappali

Szakközépiskolai nevelés-oktatás – érettségi utáni, kizárólag szakképzési évfolyamokkal, szakmai elméleti és gyakorlati oktatás az alábbi OKJ szakmákban:

szakma-csoport	ágazat	OKJ szám	szakképesítés megnevezése	év-folyam	munkarend
3 Oktatás	XXXVII Sport	54 813 01	Fitness-wellness instruktork	2	nappali
19 Egyéb szolgáltatások	XXX Szépészet	55 815 01	Fodrász	0,5	nappali
7 Informatika	XIII Informatika	54 481 02	Gazdasági informatikus	1 vagy 2	nappali
19 Egyéb szolgáltatások	XXX Szépészet	52 815 02	Gyakorló kozmetikus	2	nappali
18 Vendéglátás-turisztika	XXVIII Turisztika	54 812 01	Idegenvezető	1 vagy 2	nappali, esti
7 Informatika	XIII Informatika	54 481 04	Informatikai rendszergazda	1 vagy 2	nappali
16 Ügyvitel	XXV Ügyvitel	54 346 01	Irodai asszisztens	1 vagy 2	nappali, esti
17 Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	XXVI Kereskedelem	54 341 01	Kereskedő	1 vagy 2	nappali
19 Egyéb szolgáltatások	XXX Szépészet	55 815 02	Kozmetikus	0,5	nappali
17 Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	XXVI Kereskedelem	54 345 01	Logisztikai ügyintéző	1 vagy 2	nappali, esti
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	54 345 02	Nonprofit menedzser	2	nappali
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	54 343 01	Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)	2	nappali
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	54 344 01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	1 vagy 2	nappali, esti
13 Közlekedés	XXI Közlekedés	54 841 04	Szállítmányozási ügyintéző	1 vagy 2	nappali
2 Szociális szolgáltatások	III Szociális	54 762 02	Szociális asszisztens	1 vagy 2	nappali

18 Vendéglátás- turisztika	XXVIII Turisztika	54 812 03	Turisztikai szervező, értékesítő	1 vagy 2	nappali, esti
16 Ügyvitel	XXV Ügyvitel	54 346 02	Ügyviteli titkár	1 vagy 2	nappali, esti
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	54 344 02	Vállalkozási és bérügyintéző	1 vagy 2	nappali
15 Közgazdaság	XXIV Közgazdaság	54 344 03	Vám-, jövedéki és termékdíj ügyintéző	1 vagy 2	nappali, esti

Gimnáziumi nevelés-oktatás

Gimnáziumi oktatás esti munkarend szerint (11-12. évfolyam)

Felnőttoktatás

Esti munkarend szerinti gimnáziumi nevelés-oktatás (11-12. évfolyam)

Esti munkarend szerinti szakközépiskolai nevelés-oktatás (1/13.-2/14. évfolyam)

Esti munkarend szerinti szakiskolai nevelés-oktatás (1/11-2/12. évfolyam)

2. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV

Az Európa Szakképző Iskola a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeleten alapuló, a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet, a 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet – a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról, és a szakképzési kerettanterveket kiadó 14/2013 (IV.05) NGM rendelet alapján – a helyi sajátosságok figyelembevételével és beépítésével – alakította ki a helyi tantervét. Az iskola valamennyi évfolyamán átfogó helyi tantervet használ.

3. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÓRASZÁMAI, ELŐÍRT TANANYAGOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet mellékleteként megjelölt kerettantervek alapján folytatjuk a szakközépiskolai oktatást, és alakítjuk ki a helyi tantervünket.

Kerettanterv a középfokú nevelés-oktatás szakasza, szakközépiskola, 9.-12. évfolyam számára, közismereti képzés

Célok, feladatok

A szakközépiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A szakközépiskolának szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy szakközépiskolai évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségéhez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A szakközépiskolában folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai előkészítő oktatás szerves egységet alkot.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a szakközépiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A szakközépiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.

Tantárgyi struktúra és óraszámok a szakközépiskolában

*A kerettanterv alapján kialakított helyi tanterv a szakközépiskola 9-12. évfolyama számára
(2014. szeptember 1-től)*

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom- É	4	4	4	4
Idegen nyelvek – É	3	3	3	3
Matematika – É	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek – É	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	1
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret		1		
Informatika	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szakmai tárgyak órakerete, a szakképzési kerettantervek alapján, ágazatonként különböző tartalommal. - É	6	7	8	11
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4

Bibliaismeret	1	1	1	1
Informatika	2	2	2	2
Érettségire való felkészülés			1	1
Gazdasági, pénzügyi, tudatos fogyasztói magatartás ismeretek	1	1		
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

É: Kötelező érettségi tantárgy

Kerettanterv a középfokú nevelés-oktatás szakasza, iskolarendszerű gimnáziumi felnőttoktatás, 11–12. évfolyam

Célok és feladatok

A felnőttek középiskolája 11-12. osztályának feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit.

A felnőttek középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmi, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, - különös tekintettel az érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek középiskolái kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

Tantárgyi struktúra és óraszámok az iskolarendszerű gimnáziumi felnőttoktatásban

*A kerettanterv alapján kialakított helyi tanterv az iskolarendszerű gimnáziumi felnőttoktatás 11-12. évfolyama számára
(2014. szeptember 1-től)*

Tantárgyak	11. évf.	12. évf.
Anyanyelv és kommunikáció	1	0,5
Magyar irodalom	2	2
Idegen nyelvek	3	3
Matematika	3	2
Történelem és állampolgári ismeretek	1	2
Biológia	1	-
Fizika	1	1
Kémia	-	-
Földrajz	-	-
Művészeti ismeretek	0,5	1
Informatika	1	1
Etika	0,5	-
Osztályfőnöki	1	1
Összesen	15	13,5
Szabadon tervezhető órakeret	2	3,5
Anyanyelv és kommunikáció		0,5
Matematika		1
Történelem és állampolgári ismeretek	1	
Érettségire való felkészülés	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	17	17

Kerettanterv a Középfokú nevelés-oktatás szakasza, a szakiskola 9–11. évfolyam számára, közismereti képzés

Célok, feladatok

A szakiskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakiskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségterületek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során

a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségterületek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

Tantárgyi struktúra és óraszámok a szakiskolában

A közismereti és szakmai órák aránya

	Területek	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	17 óra	11 óra	8 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	1 óra	-	1,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>11 óra</i>	<i>9,5 óra</i>
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>25 óra</i>	<i>25,5 óra</i>
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar - Kommunikáció	2 óra	1 óra	-
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	-
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	-
Természetismeret	3 óra	-	-
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
Szabad órakeret: Bibliaismeret	1 óra	-	1,5 óra
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

A szakmai elmélet, gyakorlat órák felosztását a szakmai program tartalmazza részletesen.

*2014 szeptemberétől a három éves (duális) szakiskolai osztályok esetében minden évfolyamon csak azokon a tanítási napokon szervezzük meg a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik.

4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az egyes évfolyamokon a különféle tárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszközök használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy a saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak
- illeszkedjen a tantervekhez
- kapcsolódjon – amennyiben kapható – a munkafüzetekhez, példatárakhoz
- a tananyag feldolgozását segítő módszerekkel oldja meg
- legyen jól tagolt
- egy-egy téma lezárásaként legyenek „mintapéldák”, ellenőrző kérdések, rész-összefoglalások
- idegen kifejezések függeléki magyarázata
- folyamatos beszerezhetőség
- a tanulók számára megfizethető ár
- tartósság
- rugalmasan kövesse a változásokat (különös tekintettel a szakelméleti tankönyvekre)
- a tananyag feldolgozása tegye lehetővé a differenciált tanulási folyamatot

Egyéb taneszközök kiválasztásának szempontjai

Az eszközök legyenek:

- tartósak
- könnyen beszerezhetőek
- elfogadható árúak
- könnyen kezelhetőek.

A tankönyvek szerves kiegészítői

- tanári segédkönyvek
- folyóiratok, szaklapok
- kazetták
- fóliák
- a gyakorlatban használatos nyomtatványok
- a tanuló munkáját, a tanulási folyamatot segítő kiadványok
- CD

- szoftver

Az oktató munka során elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket /tankönyv, munkafüzet stb./ használunk, amelyet az oktatásért felelős miniszter tankönyvvé nyilvánított.

Az említett cél elérése érdekében a fejlesztési támogatás felhasználásával egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskola. Ezeket a taneszközöket a rászoruló tanulók ingyen használhatják, az osztályfőnök valamint a gyermek és ifjúságvédelmi felelősök javaslata alapján.

Térítésmentesen kell biztosítani a tankönyvet:

- a tartósan beteg,
- sajátos nevelési igényű,
- a három vagy többgyermekes családban élő,
- a nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő nappali tagozatos diákoknak.

Az iskola rendelkezik a nyolc tanulócsoport egy időben történő oktatás-képzéséhez szükséges minimális eszközökkel (kivéve tornaterem). A működés folyamán a tanulói létszám emelkedésével összhangban, az iskolai infrastruktúrát bővíteni, kiegészíteni kívánjuk.

5. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

A középfokú iskolában folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – az általános iskolákban már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása. Ennek elérése és megvalósítása érdekében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, bővítjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- az egészséges életvitel kialakításához a biológia-egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe-vétele,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív és interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése,
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával,
- helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével,
- az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A középszintű érettségire felkészítő választható tanórák, és heti óraszámuk:

	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	1	1
Idegen nyelv	1	1
Matematika	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	1
Biológia	1	1
Földrajz	1	1
Informatika	1	1
Szakmai tárgy – szakirány szerint	1	1

Az iskolában választható tanórán kívüli foglalkozások, több évfolyam tanulóiból szervezve, és heti óraszámuk:

Szakkör bármely tantárgyból – heti 2 óra

Gazdasági, pénzügyi, tudatos fogyasztó magatartás ismeretek – 2 óra

A TÁMOP-3.1.4-12/2-2012-0164 projekt keretében kidolgozott gazdasági, pénzügyi, tudatos fogyasztói magatartás tananyagmodulok oktatása 64 alkalommal alkalmanként 3 órában történik tanévenként. A kidolgozott tananyagmodulok: gazdasági modul 50 óra, pénzügyi modul 92 óra, tudatos fogyasztói magatartás 50 óra. Az oktatás az elméleti ismereteken túl tartalmazza a gyakorlati és szimulációs feladatokat is.

A felsorolt szabadon választható foglalkozásokat az igazgató által kijelölt pedagógus tartja.

Választásakor figyelembe veszi a diákönkormányzat, az érintett munkaközösség vezető javaslatát, valamint a pedagógus diákjai által elért versenyeredményeket.

A választható tantárgyaknál – ez elsősorban az érettségire történő felkészülés során, a választható ötödik tantárgyat jelenti – diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A szakkörök esetében a tanulók szintén élhetnek javaslattal a pedagógus személyét illetően.

7. AZ ISKOLÁBAN VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATANTÁRGYAK

Szakközépiskolánkban a felkészítés a kötelező érettségi vizsgatárgyakra (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv [angol, német]) és a választható vizsgatárgyakra a középszintű érettségi vizsgakövetelmények alapján történik az általános tantervű kerettantervek alapján kidolgozott helyi tantervek szerint.

Választható érettségi vizsgatárgyak: biológia, földrajz, informatika, fizika, szakmai tantárgyak.

A tanulók abból a választható tárgyból tehetnek érettségi vizsgát, amelyből sikeresen teljesítették a választott tárgyra vonatkozó követelményeket.

8. AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

A középszintű érettségi vizsga követelményeinek részletezését tantárgyanként a többször módosított, az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet tartalmazza.

Magyar nyelv és irodalom

A) Magyar nyelv

1. Ember és nyelv
2. Kommunikáció
3. A magyar nyelv története
4. Nyelv és társadalom
5. A nyelvi szintek
6. A szöveg
7. A retorika alapjai
8. Stílus és jelentés

B) Irodalom

1. Szerzők, művek
2. Életművek
3. Portrék
4. Látásmódok
5. A kortárs irodalomból
6. Világirodalom
7. Színház- és drámatörténet
8. Az irodalom határterületei
9. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra

Történelem

1. Az ókor és kultúrája
  - 1.1. Vallás és kultúra az ókori Keleten
  - 1.2. A demokrácia kialakulása Athénban
  - 1.3. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása
  - 1.4. Az antik hitvilág, művészet, tudomány
  - 1.5. A kereszténység kialakulása és elterjedése
  - 1.6. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
2. A középkor
  - 2.1. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői
  - 2.2. A nyugati és keleti kereszténység
  - 2.3. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése
  - 2.4. A középkori városok
  - 2.5. Egyházi és világi kultúra a középkorban
  - 2.6. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
  - 2.7. Az angol és a francia rendi állam működése
  - 2.8. Az Oszmán Birodalom terjeszkedése

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
  - 3.1. A magyar nép őstörténete és vándorlása
  - 3.2. A honfoglalástól az államalapításig
  - 3.3. Az Árpád-kor
  - 3.4. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, I. Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején
  - 3.5. A Hunyadiak
  - 3.6. Kultúra és művelődés
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
  - 4.1. A nagy földrajzi felfedezések és következményei
  - 4.2. Reformáció és katolikus megújulás
  - 4.3. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
  - 4.4. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
5. Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban
  - 5.1. A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
  - 5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
  - 5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
  - 5.4. Demográfiai, nemzetiségi, társadalmi és gazdasági változások a XVIII. századi Habsburg Birodalomban
  - 5.5. Művelődés, egyházak, iskolák
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
  - 6.1. A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
  - 6.2. A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája
  - 6.3. A XIX. század eszméi
  - 6.4. Az ipari forradalom és következményei
  - 6.5. Nagyhatmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
  - 6.6. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
  - 7.1. A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
  - 7.2. A reformkori művelődés, kultúra
  - 7.3. A polgári forradalom
  - 7.4. A szabadságharc
  - 7.5. A kiegyezés előzményei
  - 7.6. Gazdasági események és társadalmi változások a dualizmus korában
  - 7.7. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
  - 8.1. Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék
  - 8.2. A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
  - 8.3. Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus
  - 8.4. Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság
  - 8.5. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
  - 8.6. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
  - 8.7. A második világháború előzményei jelentős fordulatai
  - 8.8. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
  - 8.9. A szocialista rendszerek bukása
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
  - 9.1. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
  - 9.2. A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
  - 9.3. Művelődési viszonyok és az életmód
  - 9.4. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
  - 9.5. Magyarország részvétele a világháborúban

- 9.6. A német megszállás és a holocaust Magyarországon
- 10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
  - 10.1. A szovjet felszabadítás és megszállás
  - 10.2. A határon túli magyarság sorsa
  - 10.3. A kommunista diktatúra kiépítése és működése
  - 10.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
  - 10.5. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
  - 10.6. A rendszerváltozás
- 11. A jelenkor
  - 11.1. A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái
  - 11.2. Az európai integráció története
  - 11.3. A „harmadik világ”
  - 11.4. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés
  - 11.5. A globális világ kihívásai és ellentmondásai
- 12. A mai magyar társadalom és életmód
  - 12.1. Alapvető állampolgári ismeretek
  - 12.2. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban
  - 12.3. A magyarországi romák
  - 12.4. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
  - 12.5. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

Matematika

- 1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
  - 1.1. Halmazok
  - 1.2. Matematikai logika
  - 1.3. Kombinatorika
  - 1.4. Gráfok
- 2. Számelmélet, algebra
  - 2.1. Alapműveletek
  - 2.2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
  - 2.3. Racionális és irracionális számok
  - 2.4. Valós számok
  - 2.5. Hatvány, gyök, logaritmus
  - 2.6. Betűkifejezések
  - 2.7. Arányosság
  - 2.8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
  - 2.9. Középértékek, egyenlőtlenségek
- 3. Függvények, az analízis elemei
  - 3.1. A függvény
  - 3.2. Egyváltozós valós függvények
  - 3.3. Sorozatok
  - 3.4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei
- 4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria
  - 4.1. Elemi geometria
  - 4.2. Geometriai transzformációk
  - 4.3. Síkbeli és térbeli alakzatok
  - 4.4. Vektorok síkban és térben
  - 4.5. Trigonometria
  - 4.6. Koordináta geometria
  - 4.7. Kerület, terület

- 4.8. Felszín, térfogat
- 5. Valószínűség számítás, statisztika
  - 5.1. Leíró statisztika
  - 5.2. A valószínűség-számítás elemei

Idegen nyelv (angol, német)

A) Készségek és szövegfajták

- 1. Olvasott szöveg értése
- 2. Nyelvhelyesség
- 3. Hallott szöveg értése
- 4. Íráskészség
- 5. Beszédkészség

B) Témakörök

- 1. Személyes vonatkozások, család
- 2. Ember és társadalom
- 3. Környezetünk
- 4. Az iskola
- 5. A munka világa
- 6. Életmód
- 7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
- 8. Utazás, turizmus
- 9. Tudomány és technika

Biológia

- 1. Rendszertan
  - 1.1. Az élőlények rendszerezése. Vírusok, prokarióták, egysejtű eukarióták
  - 1.2. Többsejtű eukarióták. Gombák és a telepes növények. A hajtásos növények szerveződése és életműködései.
  - 1.3. Többsejtű állatok szerveződése és életműködései, összajúak és újszájúak.
  - 1.4. Gerincesek
  - 1.5. Növényi és állati szövetek
- 2. Molekuláris és sejtbíológia (egyed alatti szerveződési szintek)
  - 2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
  - 2.2. Az anyagcsere folyamatai
  - 2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- 3. Az emberi szervezet
  - 3.1. A belső környezet stabilitása, homeosztázis
  - 3.2. Kültakaró
  - 3.3. A mozgás
  - 3.4. A táplálkozás
  - 3.5. A légzés
  - 3.6. Az anyagszállítás
  - 3.7. A kiválasztás
  - 3.8. A szabályozás (idegrendszer és hormonális szabályozás)
  - 3.9. Szaporodás és egyedfejlődés
- 4. Egyed feletti szerveződési szintek (ökológia)
  - 4.1. Élő és élettelen környezeti tényezők
  - 4.2. Populációk, életközösségek (élőhely típusok)
  - 4.3. Bioszféra (anyag és energiaforgalom). Környezet és természetvédelem.
- 5. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- 5.1 Molekuláris genetika
- 5.2. Mendeli genetika
- 5.3. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- 5.4. A bioszféra evolúciója

Földrajz

Általános természeti földrajz

- 1. A földrajzi környezet ábrázolása, térképi ismeretek
- 2. Kozmikus környezetünk
- 3. A geoszférák földrajza
  - 3.1. A kőzetburok
  - 3.2. A levegőburok
  - 3.3. A vízburok földrajza
  - 3.4. A talaj
- 3.5. A geoszférák kölcsönhatásai
- 4. A földrajzi övezetesség

Társadalmi és regionális földrajz

- 5. A népesség- és településföldrajz
- 6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe
- 7. A világ gazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, ország csoportok és országok
- 8. Magyarország földrajza
- 9. Európa regionális földrajza
- 10. Európán kívüli földrészek földrajza
- 11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

Informatika

- 1. Információs társadalom
  - 1.1. A kommunikáció
  - 1.2. Információ és társadalom
- 2. Informatikai alapismeretek – hardver
  - 2.1. Jelátalakítás és kódolás
  - 2.2. A számítógép felépítése
- 3. Informatikai alapismeretek – szoftver
  - 3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai
- 4. Szövegszerkesztés
  - 4.1. A szövegszerkesztő használata
  - 4.2. Szövegszerkesztési alapok
  - 4.3. Szövegjavítási funkciók
  - 4.4. Táblázatok, grafikák a szövegben
- 5. Táblázatkezelés
  - 5.1. A táblázatkezelő használata
  - 5.2. A táblázatok felépítése
  - 5.3. Adatok a táblázatokban
  - 5.4. Táblázatformázás
  - 5.5. Táblázatok, szövegek, diagramok
  - 5.6. Problémamegoldás táblázatkezelővel
- 6. Adatbáziskezelés
  - 6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
  - 6.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
  - 6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek

- 6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok
- 7. Információs hálózati szolgáltatások
  - 7.1. Kommunikáció az Interneten
  - 7.2. Weblap készítés
- 8. Prezentáció és grafika
  - 8.1. Prezentáció (bemutató)
  - 8.2. Grafika
- 9. Könyvtárhasználat
  - 9.1. Könyvtárak
  - 9.2. Dokumentumok
  - 9.3. Tájékoztató eszközök

Fizika

- 1. Mechanika
  - 1.1. A dinamika törvényei
  - 1.2. Mozgások
  - 1.3. Munka és energia
- 2. Hőtan, termodinamika
  - 2.1. Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
  - 2.2. Hőtágulás
  - 2.3. Összefüggés a gázok állapotjelzői között
  - 2.4. A kinetikus gázmodell
  - 2.5. Termikus és mechanikai kölcsönhatások
  - 2.6. Halmazállapot-változások
  - 2.7. A termodinamika II. főtétele
- 3. Elektromágnesség
  - 3.1. Elektrosztatika
  - 3.2. Az egyenáram
  - 3.3. Magnetosztatika
  - 3.4. Egyenáram mágneses mezője
  - 3.5. Az elektromágneses indukció
  - 3.6. A váltakozó áram
  - 3.7. Elektromágneses hullámok
  - 3.8. A fény
- 4. Atomfizika, magfizika
  - 4.1. Az anyag szerkezete
  - 4.2. Az atom szerkezete
  - 4.3. A kvantumfizika elemei
  - 4.4. Az atommagban lejátszódó jelenségek
  - 4.5. Sugárvédelem
- 5. Gravitáció, csillagászat
  - 5.1. Gravitáció
  - 5.2. A csillagászat elemeiből
- 6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
  - 6.1. Személyiségek
  - 6.2. Elméletek, felfedezések, találmányok

Testnevelés

- A) Elméleti ismeretek

1. A magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. Az egészséges életmód
4. Testi képességek
5. Gimnasztika
6. Atlétika
7. Torna
8. Ritmikus gimnasztika
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelés és sportjátékok
12. Természetben üozhető sportok

B) Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
2. Atlétika
3. Torna
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Testnevelési- és sportjátékok

9. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Iskolánk a nemzeti köznevelési törvény 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg a mindennapos testnevelést.

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (pl. úszás, néptánc, különféle sportjátékok, szabadtéri sportok), vagy – az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően – különféle más sporttevékenységekre fordítható (mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá iskolai sportkörben való sportolással, vagy – a tanuló kérelme alapján – sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett sporttevékenységgel.

A kérelem benyújtását – a sportszervezet vagy egyesület írásos igazolásával – a tanév első napján kell benyújtani, s a tagságot félévenként szükséges igazolni.

A mindennapos testnevelés bevezetésére a 2014/2015. tanév szeptemberétől kerül sor, felmenő rendszerben; iskolánk a szakközépiskola 9. évfolyamán órarendi keretek között heti öt testnevelés órát biztosít.

2014 szeptemberétől a három éves (duális) szakiskolai osztályok esetében minden évfolyamon csak azokon a tanítási napokon szervezzük meg a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik.

Iskolánk tornateremmel nem rendelkezik, de kialakítottunk egy 50 m²-es kardio és kondicionáló edzés lebonyolítására alkalmas termet. A testnevelés foglalkozások zavartalan lebonyolítására együttműködési megállapodást is kötöttünk a Metropolfitness Kft-vel, valamint lehetőséget biztosítottunk arra, hogy a Városi Uszodába járhassanak, továbbá szükség esetén bérlünk tornatermet. A testnevelésekre fordított idő megegyezik a helyi tantervben meghatározott óraszámmal. Ezeket a

szolgáltatásokat tanulóink télen-nyáron igénybe vehetik, ellenőrzését pedig az osztályfőnökök végzik el.

10. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJAI, A MAGARTARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Az iskola ellenőrzési rendszerének alapjául jelen dokumentum szolgál, melyet kiegészít az erre épülő éves munkaterv, mint az iskola elé tűzött feladatok összegzése.

Ellenőrzés: A hatályos jogszabályoknak, valamint a programok, a képzés követelményrendszerének való megfelelés vizsgálata.

Az ellenőrzés kimutatja a tények és a kitűzött célok összehasonlítása révén az eltéréseket.

Az ellenőrzés kiterjed az intézményi működés külső és belső feltételeire egyaránt.

Az ellenőrzés területei:

- az iskolában folyó oktató – nevelő – képző tevékenység legfontosabb színtere: a tanítási órák,
- tanórán kívüli tevékenységek,
- ez alapján kiterjed mind a tanulók, mind pedig a pedagógusok tevékenysége,
- az intézmény működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek,
- törvényi előírások, jogszabályok betartása,
- a tanügy-igazgatási eljárások betartása,
- az intézményi működés teljes feltételrendszerének biztosítása.

Az ellenőrzés célja:

- a hatékony működés elősegítése,
- a problémák okainak feltárása,
- a hiányok pótlása,
- a hibák kijavítása
- az eredmények megerősítése.

Az ellenőrzés alapelvei:

- tényyszerűség,
- nyíltság,
- folyamatosság,
- tervszerűség,
- objektivitás,
- demokratizmus.

Az intézmény ellenőrzési rendszerét az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint az annak mellékletét képező Belső ellenőrzési szabályzat tartalmazza részletesen.

A **mérés** az ellenőrzésnek az a területe, amely a központi, ill. a helyi tantervi követelményeknek való megfelelést vizsgálja.

A mérés szerepe:

Az ellenőrzés során a teljesítmény megítéléséhez viszonyítási alapként használt normához hasonlítjuk a konkrét tényeket, ez az összehasonlítás a mérés. A mérések során használt eljárások, eszközök annak természete szerint kerülnek meghatározásra.

A mérés szorosan kapcsolódik és kiterjed az ellenőrzés minden területére.

A tanulók értékelésének alapelvei

- Objektív, és megbízható értékelés legyen!
- Sokoldalú értékelési rendszer legyen, változatos formákkal!
- Legyen egyszerű és áttekinthető!
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgyak jellegének!
- Legyen segítő, tanácsadó jellegű!
- Legyen kiszámítható és azonos feltételeket teremtő!
- Jelezze a helyzetet, a fejlődési állapotot, de ne „skatulyázzon”!
- Tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd, a kifejezőképesség, az előadói készség értékelése.
- Tantárgytól függetlenül fontos az áttekinthető, rendezett külalakú munkák megkövetelése.
- Az értékelés céljai és követelményei legyenek mindenki előtt ismertek!

Az értékelés céljai

- A személyiség fejlesztése
- Önértékelő képesség kialakítása
- Önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása
- Nem fegyelmezés, hanem motiválás
- Mérje a tudásszintet
- Tájékoztatás a munka eredményeiről, az előrehaladásról

Az értékelés funkciói:

- Diagnosztizálás — az alapok felmérése, hiányosságok feltárása. Nem osztályozzuk, csak kiindulási alapnak használjuk. Lehet meghatározott időpontban (tanév kezdete előtt) illetve ciklikusan (azaz rendszeres időközönként) vagy folyamatosan végezni.
- Formatív értékelés — az eredményes tanulás elősegítésére irányul, és az aktuális tudásszintet méri. Lehetővé teszi a javítást, a pótlást. A téma jellegétől függően a tanár dönt arról, hogy osztályozza-e ezt a mérési eredményt. Célszerű ciklikusan vagy folyamatosan végezni, így például tananyagegységek vagy azok egyes elemeinek befejezése után.
- Szummatív — minősítő értékelést nagyobb tananyagegységek befejezésekor alkalmazunk átfogó feladatokkal. Így globális képet kapunk a tanuló tudásáról. Mérjük az ismereteket, a fogalmakat, szabályismereteket, az alkalmazást reprodukív vagy produktív módon. Ezeket témazáró jegyekkel osztályozzuk. A félévi és év végi vizsgák természetesen szummatív jellegűek, azaz előre meghatározott időpontban történnek.

Az értékelés alapjai:

Tantárgyak vonatkozásában a helyi tantervben előírt követelményekhez viszonyítunk. Az érettségi és szakmai vizsgákon az országosan egységes követelmény a meghatározószó. A tanulói teljesítmények mérését a tantárgyak természetétől függően nagyon különböző formában végezzük:

- Problémamegoldások — elméletiek, gyakorlatiak — az ezekkel kapcsolatos hipotézisek, igazolások, bizonyítások
- Elméleti és gyakorlati feladatmegoldások
- Összefüggő szóbeli feleletek, tankönyvi részletek logikusan rendezett kifejezései
- Kérdésekre adott válaszok — feleletválasztás vagy kifejtés
- Írásbeli munkák, röpdolgozatok
- Feladatlapok, munkafüzetek megoldása

A tanulói teljesítmények az oktatási folyamat egészében jelennek meg, tehát a folyamatban megjelenő valamennyi tanulói teljesítményt értékelni kell.

Az értékeléssel szembeni követelmények

- Egységes következetes, átlátható, könnyen értelmezhető
- Legyen kijavítható azonos feltételeket esélyegyenlőséget biztosító
- Adjon lehetőséget egyéni sikerek, eredmények értékelésére
- Vegye figyelembe a szorgalmat és a tehetséget

A minősítéseknél figyelembe vesszük

- A szóbeli feleletet
- Írásbeli ellenőrzés eredményét
- Felmérő és témazáró dolgozatokat
- Esszé dolgozatokat
- Tanórai tevékenységet
- Gyakorlati tevékenységet
- Versenyeken való szereplést
- Félévi és év végi vizsgákat

Az értékelés formái

Személyes, verbális — szóbeli — értékelés szükséges a tanuló minden tevékenysége, megnyilvánulása során, hogy segítsen, megerősítsen, javítson; tanácsot adjon, orientáljon a pedagógus.

Nem megkerülhető alkalmak:

- Feleletek, írásbeli munkák érdemjegyeinek kiegészítéseként
- Félévi és év végi helyzetelemzéskor
- Szülői értekezleteken, fogadóórákon
- Rendezvények, tanórán kívüli tevékenységek értékelésekor
- Tantestület előtti értékelésnél — osztályozó értekezleten
- Igazgatói értékeléskor: tanévzáró ünnepély, iskolagyűlés
- Önértékeléskor a reális énkép kialakítása érdekében

Írásbeli, szöveges értékelés sok időt igényel, de hatékonysága indokolja, hogy éljünk ezzel a lehetőséggel is. Alkalmak:

- Írásbeli munkákhoz fűzött megjegyzések, kiegészítések
- Dicséretetek, elmarasztalások az ellenőrző könyvbe és naplóba is
- Külső kérésre: pályázatok, gyermekvédelem, rendőrség, bíróság
- Kívülről érkező minősítés: versenyeredmények, felvételi eredmények, sikeres pályázatok

Osztályozásnál — a kialakult szokások, a köznevelés rendszerének egészéhez való illeszkedés miatt — megtartjuk az **ötfokozatú** osztályzást alkalmazunk.

A tanulókkal, szülőkkel év elején közöljük a követelményeket, amelyek egyébként a Pedagógiai Program Nyilvánossága miatt minden érdeklődő számára a könyvtárban elérhetők.

Megtartjuk a napi osztályozás lehetőségét. A tanár joga eldönteni, hogy mire ad osztályzatot (szóbeli vagy írásbeli felelet; kiselőadás, stb.).

Egy-egy témakör lezárásakor tudásmérésre kerül sor.

Az érdemjegyhez szóbeli értékelés is társuljon. Az érdemjegyről a tanuló azonnal értesül, bejegyzi ellenőrzőjébe, így a szülő is értesül.

A félévi és év végi osztályzatban döntő szerepe van a vizsgajegyeknek. Erről vizsgaszabályzatunk rendelkezik.

Fontos, hogy a tanév végi osztályzat a tanuló éves munkáját fejezi ki: a teljesítményét, az ismeretekhez való viszonyát, a teljesítményváltozás tendenciáját.

Alapkompetenciák mérése

Kompetencia mérések időpontjai:

- Bemeneti mérés (október első hete)
- Modulok végén - fejlődés megállapítása (indikátor)
- Szakvizsga előtti időpontban

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Tanulóink tudásbeli gyarapodásának, képességeik fejlődésének értékelésének fontos eszköze a számonkérés. Az ismeretek számonkérésének követelményeinek és formáinak meghatározásában az adott tantárgy (tantárgycsoport) és az abban tanítandó tananyag sajátosságai a mérvadóak.

Ezeket az adott tantárgyi munkaközösségek tagjai határozzák meg, fogadják el, és egységesen betartják, az alábbi – a tantárgyi sajátosságoktól függetleníthető – általános elvek figyelembevételével.

A számonkérés legyen:

- rendszeres, folyamatos, megfelelően előkészített, - kiszámítható, azonos feltételeket teremtő – a helyi tantervben meghatározott követelményeket figyelembevevő, arra szorító – az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó – ismert valamennyi érintett számára – kompatibilis a közoktatás egészével.
- Teljesüljön a szóbeli, írásbeli és gyakorlati számonkérés megfelelő aránya.
- A számonkérés nem lehet fegyelmező jellegű.

Az írásbeli beszámoltatás rendje

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a tanár ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

Az írásbeli számonkérés formái:

- Év eleji tudásszintmérő dolgozat a 9. évfolyamosok számára magyar- és idegen nyelvből, matematikából.
- Teszt, feladatlap nyílt- és zártvégű válaszokkal.
- Írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból (valamennyi tantárgyban).
- Szódolgozat, szómagyarázat idegen nyelvből.
- Nyelvtani tesztek idegen nyelvből: lehetnek egyetlen témájúak, érettségi-, illetve nyelvvizsga típusúak.
- Magyarról idegen nyelvre, idegen nyelvről magyarra fordítás.
- Kisebb tananyagrészekből feladatmegoldás matematika, fizika, kémia, informatika tantárgyakból.
- Elméleti tudást felmérő dolgozat valamennyi tantárgyból, számítógépes feleltető program alkalmazása valamennyi tantárgyból.
- Számítógépes feladatmegoldás elsősorban informatika tantárgyból.
- Otthoni jegyzetelés, tananyagrészt önálló feldolgozása.
- Esszédolgozat magyar irodalomból, idegen nyelvből, történelemből.
- Otthon elkészítendő házi dolgozatok (magyar irodalomból és idegen nyelvből), feladatsorok kidolgozása matematikából, fizikából. Ez a számonkérési forma inkább a magasabb évfolyamokra, az érettségit megelőző időszakokra jellemző.
- Témazáró dolgozatok minden tantárgyból, amelyek komplex módon ötvözhetik a teszt, az esszé, a feladatmegoldás jelleget. Minden tantárgyból alkalmazzuk egy-egy nagyobb tananyagrészt befejezése után.
- Évfolyamfelmérések, évfolyam ellenőrző dolgozatok: minden elméleti tantárgyban évenként és évfolyamonként egy, de amennyiben a tantárgy jellege megengedi, a munkaközösség véleménye alapján félévenként egy egységes évfolyamfelmérő dolgozatot íratunk.

Az írásbeli számonkérés értékelése

Az otthoni és iskolai dolgozatokat igyekszünk kijavítani, hogy a diákokat megerősítsük tudásukban, tanulhassanak hibáikból, s az értékelés iránymutató legyen a további tanulmányokhoz. A 9. évfolyamos tanulók év eleji felmérő dolgozatait értékeljük, osztályozzuk, de a félévi osztályzatba nem számít bele. Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait az osztályozónapló erre a célra megkülönböztetett rovatába írjuk, és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Nemcsak változatos értékelési módszerekre törekszünk, hanem a tanulók megfelelő számú értékelésére is. Egy tárgyból egy félév során minimum annyi érdemjegy szükséges, ahány óra van hetente belőle, de heti egy vagy két órás tantárgy esetén legalább 3 jegy.

A témazáró dolgozatokat a naplókban egységesen jelöljük, hogy az a szülők és az osztályfőnök számára is útbaigazító lehessen.

A számonkérésekkel kapcsolatos tudnivalók:

- A tanulók írásbeli munkáit a pedagógus egy héten belül kijavítja, értékeli a tanulók munkáját, az eredményekről összesítő kimutatást készít.
- A dolgozatok eredményét, esetleges eredménytelenségét személyre szólóan és az osztály teljesítményét is mérlegelve ismertetjük. Az egyéni és típushibákról is szólunk.

- A feladatok helyes megoldását a javítás alkalmával a tanár és a tanulók közösen végzik.
- Az értékelésnek és az osztályozásnak arra kell ösztönöznie a tanulót, hogy tudásának hiányosságait mielőbb pótolja.
- A tanuló kérésére a pedagógus részletesen megindokolja az értékelést.
- Dolgozat íratása vagy az osztályozás nem lehet fegyelmező eszköz.
- Egy tanítási napon maximum 3 dolgozat íratható
- A tanuló köteles felkészülni az előre bejelentett írásbeli számonkérési alkalmakra.

A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe

- A tanórai napi anyag írásbeli számonkérése feleletjegynek számít.
- Az otthon elkészített írásbeli házi dolgozat feleletjegynek számít.
- Témazáró dolgozat – egy téma, témaegység lezárásakor két feleletjegyet ér.
- Több témát felölelő, komplex jellegű félévi, vagy tanév végi dolgozat két feleletjegy értékű. Amennyiben az adott tantárgyból félévzáráskor gyakorlati jeggyel történik az értékelés, az érdemjegyen a félévzáró dolgozat egy jegyet változtathat a féléves teljesítmény értékeléséhez képest.

A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá – jogszabályi keretek között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

Előre tájékoztatjuk a tanulókat az értékelés módjáról, a várható teljesítményszintek értékeléséről.

Az osztályzatok ponthatárai:	0- 50 %	(pont)	elégtelen
	51- 65 %	(pont)	elégséges
	66- 80 %	(pont)	közepes
	81- 90%	(pont)	jó
	91-100 %	(pont)	jeles

A magatartás jegyek megállapítása

A tanuló magatartását félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

Példás (5)

- A tanulmányi kötelezettségének képességei szerint eleget tesz, az iskola házirendjének és egyéb szabályzatainak rendelkezéseit, előírásait következetesen megtartja.
- Viselkedése példaértékű, fegyelmezett, kulturált, segítőkész.
- Diáktársai, szülei, tanárai, az iskola felnőtt dolgozói iránt tiszteletet tanúsít.
- Tevékenyen részt vállal a közösségi feladatok végrehajtásában, vagy számottevő tanulmányi, kulturális, illetve sporteredménnyel gazdagítja az iskola hírnevét.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője a tanév során.

Jó (4)

- A fenti követelményeknek kisebb hiányosságok, illetve kifogások mellett felel meg.
- Nincs egyenél több osztályfőnöki figyelmeztetése.
- Nincs osztályfőnöki figyelmeztetésnél magasabb fokú büntetése.

Változó (3)

- Viselkedése ellen több panasz merül fel, a tanórán és azon kívül gyakran fegyelmetlen, tiszteletlen tanáraival, az iskola dolgozóival.
- Tanulmányi kötelezettségét többször elmulasztja.

Rossz (2)

- Akinek viselkedése miatt gyakori vagy súlyos kifogás merül fel, goromba, agresszív tanáraival, társaival.
- Igazgatói megrovása vagy tantestületi büntetése van.
- Hátráltatja a közösség fejlődését, a közvagyon szándékosan rongálja.

A szorgalom jegyek megállapítása

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszony, a köteleességtudatot, a rendszerességet, a pontosságot. A szorgalmat félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyekkel minősítjük.

Példás (5)

- Aki erejéhez, képességeihez mértén pontosan, törekvően, köteleességtudattal és egyenletes színvonalon végzi a munkáját.

Jó (4)

- Akinek munkáját kisebb lazaságok egyenetlenségek ellenére általában a köteleességtudat, rendszeresség jellemzi.

Változó (3)

- Akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó.
- Aki képességei alatt teljesít, vagy aki valamelyik tantárgyból elégtelen minősítést kap.

Hanyag (2)

- Aki kötelezettségeinek következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi, vagy egynél több tárgyból elégtelen minősítést kap.

Magatartás	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
1. Aktivitás, példamutatás	igen jó, nagyfokú	jó	közepes	gyenge, negatív vagy romboló
2. A közösségi célokkal azonosul? A közösség érdekeit figyelembe veszi?	igen	ellene nem vét	ingadozó	szemben áll
3. A munkában való részvétel	élen jár, aktív, kezdeményező	aktívan részt vesz	alkalmanként részt vesz	érdektelen
4. Hatása a közösségre	pozitív segítőkész	pozitív	semleges	negatív
5. Társaival törődik?	önzetlen, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, durva
6. A Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	gyakran vét	sokat vét ellene
7. Viselkedés, hangnem	kifogástalan	néha kívánnivalót hagy maga	udvariatlan, kifogásolható	durva, goromba, nyegle

		után		
8. Felelősségérzet Fegyelmezetttség	nagyfokú	megfelelő	ingadozó	gyenge

Szorgalom	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1. Tanulmányi munkája	igényes, céltudatosan törekvő	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható	rendszeres	rendszeretlen	megbízhatatlan, gondtalan
3. Önálló munkavégzés	mindent elvégez, önálló	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
4. Többféle feladatot vállal?	igen	keveset	ritkán	nem
5. Munkabeosztás, önellenőrzés	igen jó	jó	közepes	gyenge vagy nincs
6. Tanórán kívüli információk felhasználása	igen sokszor, rendszeresen érdeklődő	előfordul, ösztönzésre dolgozik	ritkán	egyáltalán nem

A szakmai vizsga értékelése:

Az utolsó évfolyam sikeres elvégzése után a tanuló szakmai vizsgára bocsátható, amennyiben az adott képzésre vonatkozó szakmai és vizsgakövetelményben előírt egyéb feltételeknek is megfelel.

Írásbeli vizsga esetén az értékelés az adott minisztérium által meghatározott, értékelő lapon megküldött, javító kulcs alapján.

Interaktív vizsga esetén az értékelés az adott minisztérium által meghatározott, értékelő lapon megküldött, javító kulcs alapján.

Gyakorlati vizsga esetén az adott minisztérium által meghatározott kritériumok alapján, szaktanár által összeállított feladatlap, értékelő rész szerint.

Szóbeli vizsga esetén az adott minisztérium által meghatározott értékelő lap szerint, melynek a százalékait az adott szakképzésért felelős miniszter határozza meg.

11. CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A hagyományos osztálystruktúrát szisztematikusan megbontjuk az alábbi esetekben

- az informatika
- az idegen nyelv
- szakmai gyakorlati órák
- a tanórai felzárkóztató
- az egyéni fejlesztő foglalkozások időtartamára, úgy hogy az egy csoportba kerülők létszáma a tizenkét főt ne haladja meg.

A csoportba sorolás szempontjai: a tanuló

- tanulmányi teljesítménye, magatartása
- felzárkóztatása, tehetséggondozása
- továbbtanulási, pályaválasztási szándéka

- érdeklődése
- leterheltsége

A kötetlen tanórán kívüli foglalkozások formáiról a tantestület dönt:

- a tanulói (szülői) igények ismeretében (felmérés az előző év végén),
- a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve,
- az anyagi lehetőségek figyelembe vételével,
- a tanulói leterheltséget mérlegelve.

Iskolánk az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat kínálja:

Sportkörök

- asztalitenisz
- atlétika
- labdarúgás

Diákkörök

- irodalmi kör
- számítástechnika szakkör
- turisztikai szakkör
- vöröskeresztes szakkör

Versenyek

- tanulmányi: helyi kistérségi, megyei országos szintig felmenő
- kulturális (színjátzó, szavaló, szép kiejtési)

Házi bajnokságok

- különböző sportágak keretében

Házi versenyek

- a tanulmányi és kulturális versenyek előtt
- közepes tanulók helyi, térségi versenyei

12. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Miskolcon a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény alapján számos nemzetiség él. Iskolánk tanulói közül sokan tartoznak a roma nemzetiséghez, ezért kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy mindenki megismerje történelmüket, kultúrájukat, szokásaikat, hagyományaikat. A Miskolcon és a környék településein élő roma nemzetiségről elmondható, hogy – néhány kivételtől eltekintve – magyar anyanyelvű romák, akik szintén kevésbé ismerik saját nemzetiségi múltjukat.

A roma nemzetiséghez nem tartozó tanulók a roma nemzetiségű tanulókkal együtt, tanórai keretben sajátítják el a roma nemzetiségre vonatkozó történelmi, kulturális stb. ismereteket az egyes tantárgyak (irodalom, történelem, társadalomismeret) keretében mind a szakiskolai, mind a szakközépiskolai képzés esetében.

13. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Alapelvek, célok

A szakiskolákban évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A tanulók fizikai képességének a mérése olyan ún. motoros tesztekkel történik, amelyek megfelelnek az alábbi kritériumoknak:

- A tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem válthatnak ki.
- Feleljenek meg a tudományos kritériumoknak.
- Nemzetközileg összehasonlíthatóak legyenek.
- Elsősorban az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket mérje (pl. az izomerő állóképességét).
- Legyenek egyszerűen végrehajthatóak, minimális eszközt igényeljenek.

A próbarendszer lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését. A tesztek nem képzik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon, nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni.

A próbarendszer a tudományos kutatások eszközeinek is tekinthetjük, amely biztosítja a tanulók fizikai állapotának vizsgálatát.

A vizsgálatok megszervezése

- A teszt-vizsgálat *értéke* és *hatékonysága* nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulóknak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik.
- A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, de bárki végezheti, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, így más szakos tanárok is.
- A teszteket évente kétszer, a tanév elején és végén kell végeztetni.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, *miért* végeztetjük el a teszteket, és *hogyan értelmezzük* az eredményeket.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek *végrehajtási körülményeinek hasonlónak* kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb.).

A mérések általános szempontjai

- A tanulók valamennyi tesztet testnevelési- sportfelszerelésben hajtják végre.
- Valamennyi tesztet, ha erre lehetőség van, jól szellőző, nagy teremben, pl. az iskola tornatermében vagy sportcsarnokban kell elvégeztetni. Csúszásmentes padló és sportcipő szükséges a futással és ugrással járó tesztekhez. Szabadtéri vizsgálatok esetén a vizsgálati

körülmények túlságosan is különbözőek lehetnek, hogy standard teszteredményeket kaphassunk.

- A tesztek egymás utáni következése a körkörös rendszerben is szigorúan követendő. Minden állomásnál fel kell írni a megfelelő sorszámot.
- A tesztek között a tanulók pihenjenek.
- A tanulók nem próbálhatják ki a teszteket előre, kivéve, ha a teszt végrehajtási utasításában nincs erre külön utalás.
- A mérések során fontos bátorítani a tanulókat. A mérés vezetője ösztönözze őket a mért képességnek megfelelő pontos, gyors és egyenletes tesztvégrehajtásra.
- Ha a motoros teszteket és a kardio-respiratorikus állóképesség tesztjeit azonos napon mérjük, akkor először a motoros teszteket végeztessük el.

A tanulók fizikai képességének méréséhez szükséges módszerek, melyek a mindennapi tevékenység során a leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez szükségesek:

a) Teszt: Helyből távolugrás

A vizsgált tényező: Explozív erő.

A teszt leírása: Álló helyzetből távolugrás.

Felszerelések:

- Csúszásmentes kemény felület, megfelel erre a célra két cselgáncs vagy hasonló (például torna) szőnyeg a (a két szőnyeget hosszában egymáshoz rögzíteni ajánlatos).
- Kréta.
- Mérőszalag.

A tanulóknak adandó utasítások:

„Állj kényelmes terpeszben, a lábujjaid éppen a vonal mögött legyenek, hajlított térdekkel. Erőteljes karlendítés után ugorj a lehető legtávolabbra. Igyekezz mindkét lábbal egyszerre talajt fogni, és egyenesen megállni. A két végrehajtásból a jobbik eredmény számít.”

Útmutatások a mérést vezető személyek:

- A szőnyegre vízszintes vonalakat rajzolunk, az elugró vonaltól 1 méter távolságban elkezdve, párhuzamosan egymástól 10 cm-re.
- A vonalakra merőlegesen elhelyezett mérőszalag biztosítja a pontos mérést.
- Álljon a szőnyeg mellé és jegyezze fel az ugrási távolságot.
- A távolságot az elugró vonaltól a leérkező sarok pontjáig mért legrövidebb távolság adja.
- Újabb kísérlet engedélyezhető, ha a kísérleti személy hátraesik vagy bármely más testrészével érinti a szőnyeget.
- A szőnyeg elugrási és leérkezési szintjének meg kell egyeznie, valamint a talajra is megfelelően kell rögzíteni.
- Hogy az értékkülönbségek szignifikánsak legyenek, pontosan kell mérni.

Pontozás:

A két kísérlet közül a jobbik eredményt rögzítjük. Az eredményt cm-ben adjuk meg.

b) Teszt: A hasizmok erő-állóképességének mérése

Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatos, kifáradásig (db)
Maximális időtartama: 4 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra, vagy a tornaszámolya, vagy a talajra.

A vizsgált személy mindkét környéke előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak. (A próbázó lábát külső erővel nem kell leszorítani.)

Feladat: a vizsgált személy a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali (előrenéző) könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve fekvődjön vissza. A fentiek szerint végrehajtott módon újabb felülés és hanyattfekvés következik folyamatosan.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.
A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Vigyázat!

Ha a gerincszakaszokat nem lassan, fokozatosan emeljük el és engedjük vissza, vagy ha a lábakat külső erő szorítja le (pl. társ), akkor az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek!

c) Teszt: Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás

Fekvőtámaszban karhajlítás és – nyújtás folyamatos, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: nők 1,5 perc, férfiak 3 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: mellsőfekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól, - kéztámasz előrenéző ujjakkal történik – a törzs egyenes, - a fej a törzs meghosszabbításában van – a térd nyújtott, a láb zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást – és nyújtást végez. A törzs (és a fej) feszes, egyenes tartását a karhajlítás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell követelni.

A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A gyakorlat egyenletes, nem gyors tempóban végzendő.

Vigyázat!

Amint az ágyéki gerincszakasz (a törzs) egyenes feszes tartása megszűnik (_a has lesüllyed), a gyakorlatot azonnal abba kell hagyni, mert ekkor az ágyéki gerincet károsító nyíró erők lépnek fel!

d) Teszt: Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: 4 perc

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy a **homlokával** és behajlított karjaival megérinti a talaj, mindkét tenyere a tarkón van. **A hasizom és a farizom egyidejűleg megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végéig megtartja!**

A lábakat nem leszorítani!

Feladat:

1. ütem: törzs- és tarkóra tett karemelés (hajlított karral),
2. üteme: karleengedéssel könyök érintés az áll alatt,
3. üteme: könyökben hajlított karok visszaemelése oldalsó középtartásig,
4. ütem: törzs- és karok leengedésével kiinduló helyzet.

Hasonfekvés után újabb törzsemelés következik.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Vigyázat!

A farizom és a hasizom egyidejű megfeszítése a gyakorlat során végig feltétlenül megtartandó, ellenkező esetben az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek!

A gyakorlat során a lábakat azért nem szabad leszorítani, mert a hosszú emelőkar miatt az ágyéki gerincszakaszon – izomgyengeség esetén pedig is – a gerincet károsító nyíró erők lépnek fel.

e) Teszt: 12 perces futás - Cooper teszt

A vizsgált tényező: Kardio-respiratorikus állóképesség.

A teszt leírása: A tanulók állórajttal indulva 12 perc alatt leghosszabb távot teljesítik a futópályán. Megengedhető, hogy amennyiben a próbázók kifáradtak egy időre lelassítsanak vagy gyalogoljanak. Ezt követően kezdjenek újra tovább futni és igyekezzenek minél hosszabb távot megtenni.

Felszerelések:

- pontosan kimért hosszúságú pálya, vízszintes terepen, vagy szabályos méretű (400 m) futópálya

A tanulóknak adandó utasítások:

„Álljatok indulásra készen a vonal mögött”. Az egyik lábatokat helyezétek pontosan a vonal mögé. Amikor meghalljátok a „Rajt”! szót, kezdjétek futni a kijelölt pályán, amíg nem mondjuk, hogy „Elég”. Ha elfáradtok lassíthattok vagy sétálhattok, majd kezdjétek el újra futni, amíg meg nem halljátok, hogy „Elég”! Ne kezdjétek el gyorsan futni és versenyezni egymással!”

Útmutatások a tesztet vezető személyeknek:

- A tanulók 1 vagy 2 percenként indítsa.

- A névsorban feltüntetjük az időkülönbséget úgy, hogy ez első futó 0-t, a második – 2 perces indításköz esetén – 2-es, a harmadik 4-es, stb. számokkal jelöljük.
- A tanulók által teljesített köröket az indítóhely előtti elhaladásukkor feljegyezzük.
- A 12 perc leteltével az első tanulót „Állj” vagy „Elég” utasítással megállítjuk. A teljesített körök számához adjuk hozzá az utolsó nem teljes körben megtett távolságot.
- A következő tanulót 2 perc múlva, a harmadik újabb 2 perc múlva kell leállítani és így tovább.

Hogyan értelmezzük az egyes minősítő kategóriákat?

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése

Igen gyenge 0-25. 5 pont	Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének, tartósságának növeléséhez, közérzetének – átmeneti – javításához igen gyakran különféle élenkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítja.
Gyenge 21-40. 5 pont	Az egésznap tevékenységtől még gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.
KIFOGÁSOLHATÓ 41-60. 5 pont	A rendszeres mindennapi tevékenységtől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.
KÖZEPES 61-80. 5 pont	Elérte azt a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban, törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.
JÓ 81-100. 5 pont	Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni legjobb, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.
KIVÁLÓ 101-120. 5 pont	Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.
EXTRA 121-140 pont	Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint, ez egyben azt is jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy – nagyobb formaingadozás nélkül – nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

Valamennyi teszt meghatározott pontérték-táblázat alapján értékelhető. A tesztek értékelésénél figyelembe kell venni a tanulók életkorát, mert különböző életkorú tanulóknál ugyanazon teljesítmény eltérő pontszámot eredményez. Az egyes teszteken elért pontszámokat összeadva

megkapjuk a fizikai teherbíró képesség minősítéséhez szükséges összpontszámot, amelyek alapján a tanulók általános fizikai teherbíró képessége az alábbi 7 kategóriába sorolható:

1. igen gyenge
2. gyenge
3. kifogásolható
4. közepes
5. jó
6. kiváló
7. extra

A fizikai állapot mérésére szolgáló tesztek pontos leírása, illetve az egyes mérések végrehajtásának konkrét szempontjai, és azok értékeléséhez szükséges életkor szerinti pontérték-táblázatok, továbbá az általános fizikai teherbíró képességet minősítő kategóriák értelmezése megtalálhatóak az **Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez** című, az Oktatási Minisztérium Testnevelési Bizottsága által 2000-ben kiadott szakmai anyagában.

14. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSEL KAPCSOLATOS ELVEK

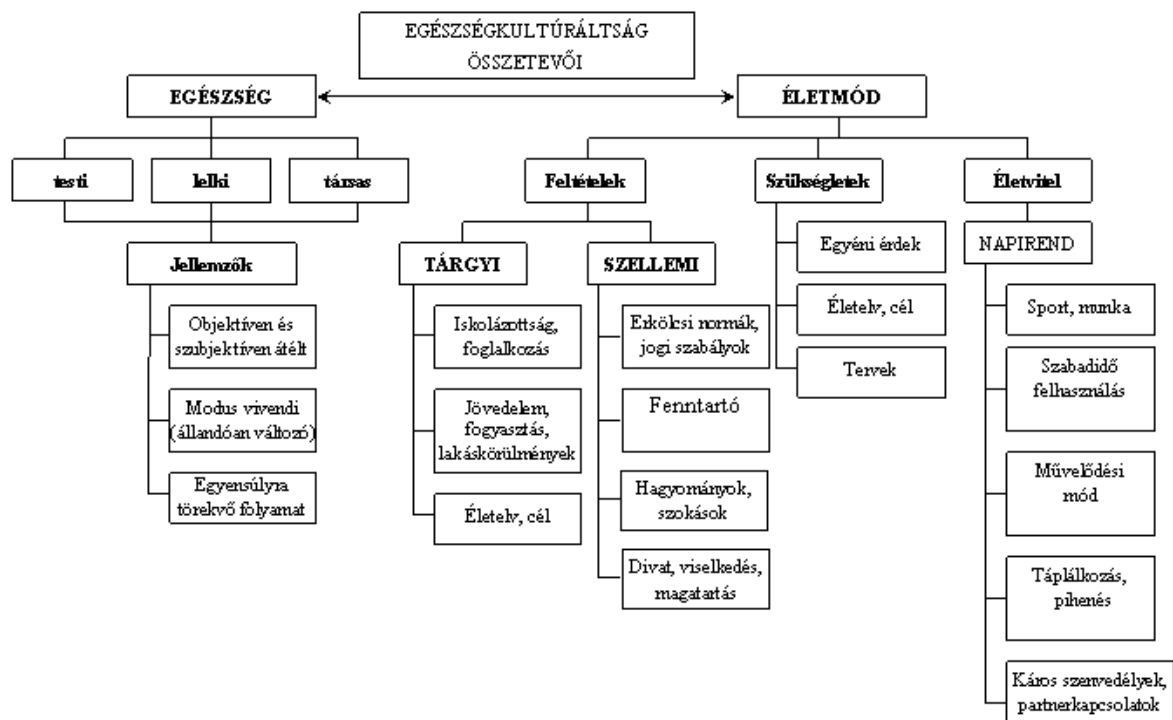
Az Egészségügyi Világszervezet 1998-as Közgyűlése nemzetközi nyilatkozatot fogadott el az **egészségről**. Eszerint az **elérhető legjobb egészségi állapot egyike az alapvető emberi jogoknak**, a lakosság jó egészségi állapota a gazdasági és társadalmi fejlődés egyik előfeltétele.

Az egészségi állapot javítása nem képzelhető el a megalapozott nemzetközi, nemzeti és regionális stratégiák nélkül.

A felgyorsult élettempó új alkalmazkodást kíván az egyéntől az élet minden területén. Az iskolának ezért nagy szerep jut az egészségmegőrzésre irányuló technikák fejlesztésében. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés keretében meg kell tanítanunk diákjainkat a helyes életviteli szokásokra, ezért ez egyben erkölcsi nevelés is.

„**Legfőbb érték az ember**”, amelynek alapja az egészség. Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy tanulóink felismerjék az egészség értékjellegét. E cél akkor érhető el, ha kialakítjuk tanítványainkban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát.

Az egészségkultúráltság fejlesztésében ki kell térnünk az életvitelt szolgáló optimális feltételekre (védőfaktorok) és az ezek hiányából származó rizikófaktorok megismertetésére. Ebben az életkorban tanulóink még egészségesek, ezért az egészség védelmére és megőrzésére kell tanítanunk őket. A prevenció az egészséges életvitelhez szükséges ismeretek átadásából és készségfejlesztésből áll.

Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi élete díszletei között. Az **egészség azáltal keletkezik, hogy az ember törődik saját magával és másokkal, hogy képes döntéseket hozni és életkörülményeit kézben tartani**, továbbá azáltal, hogy a társadalom, amelyben él, olyan feltételeket teremt, amelyek lehetővé teszik az egészség elérését valamennyi tagja számára.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget terem és képessé teszi az embereket arra, hogy egyre fokozódó kontrollt szerezzenek saját egészségi állapotuk felett, és ezáltal képessé váljanak annak javítására, alakítására.

A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek, vagy csoportnak képesnek kell lenni arra, hogy meg tudja fogalmazni és meg tudja valósítani vágyait, hogy kielégítse megfogalmazódott szükségleteit, valamint környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát, mint **a mindennapi élet erőforrását**, nem pedig mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Az egészség előfeltétele

Az egészség alapfeltételei és forrásai: béke, lakás, oktatás, élelem, jövedelem, stabil ökológiai rendszer, fenntartható erőforrások, társadalmi igazságosság és egyenlőség.

A jó **egészség alapvető forrása a társadalmi**, gazdasági és egyéni fejlődésnek és fontos dimenziója az **élet minőségének**. A politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális, környezeti, viselkedési és biológiai tényezők mind az egészség javára vagy kárára lehetnek.

Az egészségfejlesztés központi célja az egyenlőség elérése az egészségben – az egészség szempontjából **kedvező környezet nyújtotta biztos alapok, az információkhoz való hozzáférhetőség, továbbá az egészséges választást lehetővé tévő képességek és lehetőségek kialakítása**.

Az egészségfejlesztés összehangolt tevékenységet követel meg valamennyi érdekelttől: kormányoktól, egészségügyi és más szociális és gazdasági ágazatokból, nem kormányzati és önkéntes szervezetektől, helyi hatóságoktól, az újságtól és a tömeg-tájékoztatástól.

Az emberek az élet minden területéről részt vesznek ebben, mint egyének, családok és közösségek.

Az **életmódot** nem kiváltó oknak, hanem okozatnak tekintjük, tehát olyan elemnek, amely ugyan közvetlenül meghatározza az **egészségi állapot** alakulását, de amelynek **megváltoztatása kizárólag az életmód megválasztásában szerepet játszó okok megszüntetésével lehetséges**.

Az egészségi állapot és életmód oda-vissza hat egymásra, ezért az egyéni felelősséget hangsúlyoznunk kell. Egészségesnek tekintjük azt az embert: akinek életműködései kiegyensúlyozottak, lelki élete harmonikus, és a társadalmi elvárásoknak képes eleget tenni. Az életmód szempontjából 12 lényeges elemet kell szem előtt tartanunk készségek kialakításánál:

<i>Biológiai tényezők</i>	Egészséges táplálkozás Több mozgás Kiegyensúlyozott szexualitás Személyi higiéné
<i>Mentális tényezők</i>	Stressztűrés, stresszkezelés (coping) Balesetmegelőzés Időben orvoshoz fordulás Egészségüggyel való együttműködés (compliance)
<i>Szociális tényezők</i>	Nem dohányzás Kevesebb (kulturált) alkoholfogyasztás Drogtagadás Egyéni környezettisztelet, környezetvédelem

Iskolánknak az életmód helyes alakításában három kiemelt területre kell irányulnia:

- Biológiai tényezők: táplálkozás, mozgás, testápolás, szexualitás.
- Mentális tényezők: primer szocializáció és társas kapcsolatok elősegítése
- Szociális tényezők: egészségügyi ellátás és családvédelem

I. Biológiai tényezők:

Cél: Biológiai létünk jobb minősége érdekében rendszeresség, tudatosság (napirend) és igényesség kialakítása.

1. Táplálkozás

Feladat:

Egészséges táplálkozásra nevelés, megfelelő étkezési szokások kialakítása. „Betegségeid okát, táplálkozásodban keresd.”

Tevékenység - eszköz:

- Táplálkozás-élettani optimum, korszerű táplálkozás, valamint a napi és évszakos ritmus megismertetése.
- Ebéd során az étkezés higiénijának, kultúrájának és társas jellegének fejlesztése. Az ebédeltetés rendjének kialakítása.

- A káros táplálkozási szokásokra való figyelemfelhívás és következményeinek tudatosítása tanulóinkban.
- Korcsoportok és népcsoportok eltérő táplálkozási szokásai, sajátosságai (osztályfőnöki órán beszélgetés, anyaggyűjtés).
- Naponta meleg étel fogyasztásában részesüljön minden gyermek, ennek érdekében az ifjúságvédelmi felelős tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- Az iskolai ételek minősége tartalmassága törekszik az egészséges ételek túlsúlyára.

Követelmény:

- Táplálkozás higiéniai, esztétikai ismeretek betartása
- Alapvető táplálkozási ismeretek elsajátítása

Értékelés: Helyes magatartásformák megerősítése, példaként állítása

2. Mozgás

Feladat:

- Felhívni a figyelmet arra, hogy a rendszeres mozgás (túra, kerékpár, úszás) gyermekkortól idős korig egészségmegőrző hatású: „Ép testben, ép lélek.”
- Tanulóink felkészítése a balesetveszélyes helyzetek elkerülésére
- Fizikai, értelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése

Tevékenység - eszköz:

- A mindennapos testmozgás biztosítása. Rendszeres testedzés a tanórákon kívül (lehetőséget biztosítunk úszásra és konditerem használatára)
- A mozgással – sporttal kapcsolatos pályázatok elkészítése, megvalósítása. Emberi kapcsolatok és értékes tulajdonságok fejlesztése
- A mozgáskultúra örömszerző funkciójával való megismerkedés
- Jellemformáló helyzetek felhasználása

Követelmény:

- A rendszeres testmozgás szükségletté váljon. Életkoruknak megfelelő állóképességgel és terhelhetőséggel rendelkezzenek.
- Pozitív szemlélet kialakítása, amely megteremti a további élet folyamán az életmódszerű mozgás igényét.

Értékelés:

- Pozitív megerősítés és társas visszajelzés bármilyen jellegű mozgás-sport tevékenységbe való bekapcsolódás esetén.

3. Testápolás

Feladat:

A higiénés magatartásra nevelés, a személyi higiénia iránti tartós igény kialakítása, valamint a környezet tisztaságára és védelmére irányuló szoktatás.

Tevékenység - eszköz:

- A testrészek ápolásának megtanítása, elmélyítése az osztályfőnök, védőnő és iskolaorvos bevonásával.
- A társas együttlétek alkalmával megfelelően ápolts külsőre, öltözködésre szoktatás (iskola, színház, ünnepély)
- Tudatosítani tanulóinkban, hogy az egyéni és társadalmi érvényesülés az elvárt kulturális szignálok (megjelenés, kommunikáció) alkalmazásán is múlik.
- A közvetlen környezet (osztályterem, iskola és környéke) tisztaságának megóvása, otthonossá tételében való aktív közreműködés.
- Az osztályok felelősséget vállalnak saját termük tisztaságáért.

Követelmény:

- Tiszta ápolts megjelenés az iskolában és egyéb rendezvényeken. Alakuljanak ki az alapvető tisztálkodási szokások (test, haj, köröm, száj).
- Legyenek tisztában a testdíszek (pírszing, tetoválás) alkalmazásának veszélyeivel. Az elvárásoknak megfelelően öltözködjének.
- Mossanak kezet étkezés, valamint WC-használat előtt és után. Tartsanak rendet szűkebb és tágabb környezetükben!

Értékelés:

- Csoportos és egyéni beszélgetések alkalmával

4. Szexuális nevelés**Feladat:**

A szexuális nevelés akkor lehet hatékony, ha párosul az érzelmi és erkölcsi neveléssel. Építeni kell a kölcsönös felelősségvállalás fogalmának elmélyítésére.

Tevékenység - eszköz:

- A szexuális magatartás meghatározó eleme, hogy milyen módon megy végbe nemi szerepeink szocializációja.
- Ezzel kapcsolatban az egyéni és társadalmi szinten elvárt magatartás kialakítása beszélgetésekkel, példákkal és élményekkel (szépirodalom, film, színház).
- A nemek közötti különbségek tudatosítása, férfi és nő egyenrangúságának elfogadtatása, az egymás iránt érzett felelősségre és tiszteletre koncentrálni.
- A szexualitás biológiai aspektusainak megismertetése az ifjúkornak megfelelő szemléltető filmek, szakkönyvek és segédanyagok felhasználásával.
- A nemi élet és szexuális aktus nemkívánatos következményeinek (terhesség, szexuális úton terjedő betegségek) megismertetése szakemberek bevonásával.
- Felhívni a figyelmet a családtervezés fontosságára (modellek bemutatása), tudatosítani a gyermekvállalás alapvető feltételeit (szülői szerepek, nevelés, családi munkamegosztás).

Követelmény:

- Legyenek tisztában azzal, hogy a szerelem kiteljesedése a szexualitás, amelynek fontos feltétele az egymás iránt vállalt felelősség és hűség.
- Tudják, hogy mi az intimitás lényege. Legyenek ismereteik arról, hogy a nemi érés és pszicho-szexuális fejlődés ütemében eltér, ezért a korai nemi kapcsolat hátránnyal jár.

- Tudatosuljanak a partnerkapcsolatokkal, párválasztással és családtervezéssel szemben támasztott követelmények.

Értékelés:

- Visszajelzés a nem megfelelő magatartásformákra Az illetet sértő iskolai párkapcsolat (szexuális attitűd) korrigálása

5. Mentális tényezők:

Cél:

Harmonikus személyiség kialakítása, a társas kapcsolatokhoz szükséges készségek fejlesztése. A reális önismeret, helyzetfelismerő és problémamegoldó képesség, valamint a döntésre való készség kialakítása. Megfelelő stresszkezelő technikák kiépítése.

Feladat:

- Optimális intellektuális és érzelmi fejlődés biztosítása. Pozitív énkép, reális önismeret kialakulásának segítése, pályaválasztásra való felkészítés.
- Elfogadó pedagógiai légkör működtetése, amely a tanulók objektív értékelését, konfliktusok kezelését folyamatosan felhasználja az önfejlesztésre.
- Szülői értekezleten (egyéni és közösségi szinten) tudatosítani a gyermekkori szorongás kiváltó okait (kudarcélményeink a felnőttkori pszichés betegségek alapját képezhetik).
- A tanuló társas támogatása, mert ez krízishelyzetekben mozgósítja az önsegítő erőket. Az egyedi eseteknél iskola- vagy gyermekpszichológus bevonása a problémakezelésbe.
- Konfliktuskezelés, problémamegoldás technikáinak megtanítása (osztályfőnök bevonásával).
- Stresszleegyűző képesség és tolerancia fejlesztése, amely megkönnyíti a külvilág pszichoszociális hatásaihoz történő alkalmazkodást.
- Pozitív jövőkép kialakulásának támogatása. A szociális biztonság feltételeinek javítása a rászorulóknál (ifjúságvédelem).
- Tudatosuljon a tanulóknál, hogy a mindennapi életünket ritmusok jellemzik (feltöltődés, célra irányuló tevékenység, energiafelhasználás, rekreáció).

Tevékenység - eszköz:

- Tanulóink legyenek tisztában a jogaikkal és kötelességeikkel, az elvárások tükrében alakítsák magatartásukat (ezzel a konfliktushelyzetek mérséklődhetnek).
- Öszinte légkör kialakítása az iskolában. Tanulóink értékelését pedagógusaink úgy valósítsák meg, hogy ne az „embert”, hanem „cselekedetét” minősítsék (Gordon módszer).
- Az önismeret fejlesztésénél a tanárok térjenek ki az „aktuális énkép” a „kapott énkép” és „eszményi énkép” közötti különbségekre és kölcsönhatásaira.
- A szülőkkal való folyamatos kapcsolattartás. Magatartás zavarok jelentkezése esetén a család felkeresése (családi háttér és igazolatlan hiányzás okainak feltárása).
- Az osztályfőnöki órákon stresszfeloldó technikák átadása (relaxáció), konfliktuskezelés módszereinek keresése és gyakorlása, a lelki egészségvédelem tudatosítása.

Követelmény:

- Pozitív és reális énkép, objektív önismeret, megfelelő jövőkép. Tanulják meg növendékeink, hogy a sikerekből merítve lépjenek tovább új céljaik megvalósítása felé.
- Konfliktuskezelő képesség, toleráns magatartás a külvilággal szemben. Legyenek tisztában azzal tanulóink, hogy a kudarcok az élettapasztalatot gazdagítják, hibáikból tanuljanak.

- Fontos tudatosítanunk: Aktív cselekvő viszonyban legyünk a világgal és ne szenvedjük el azt, ami „ránk méretett”. Akinek nincs tenni akarása, annak nagyobb az életkockázata.

Értékelés:

- A tanulói sikerek és kimagasló teljesítmények egyéni és közösségi elismerése, dicsérete, jutalmazása (tehetséggondozás, szakkörök, szakmai versenyek).
- A tanulói fegyelmi kihágások feltérképezése. A szabályszegés mértékéhez megfelelő büntetés és annak következetes betartása.
- A mentálhigiénés szempontok érvényesítése: minden tanuló legyen tisztában azzal, hogy nincs jóvátehetetlen bűn (ez fontos a belső feszültség csökkentése érdekében).

6. Szociális tényezők

Cél:

Az egészséges élethez szükséges szociális feltételek biztosítása (rászorulók segítése, törődés egymással). A függőséghez vezető szokások megelőzése.

Feladat:

- Az anyagi biztonság (elsősorban a társadalom és a család felelőssége) segítése a szociális háló elérésével.
- Baleset megelőzés, betegségek elkerülése (időben orvoshoz fordulás, egészségüggyel való együttműködés), az egészség megóvása.
- Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés. Családi életre, társsá, szülővé nevelés (a mindennapi kultúra erősítése).
- A függőséghez vezető motívumok felismertetése (szenvedélybetegségek), az élvezeti szerek (drog, alkohol, dohányzás) elutasítására nevelés.

Tevékenység - eszköz:

- Figyelemfelhívás a balesetveszélyes helyzetekre az iskolában, a közlekedésben, és háztartásban.
- Közlekedési és elsősegély-nyújtási ismeretek átadása. A közlekedési szabályok gyalogosra, kerékpárosra, autósra vonatkozó előírásainak szintentartása.
- A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés, az egészségkultúráltság növelésével erősíteni az orvoshoz fordulást és egészségüggyel való együttműködést.
- A megelőzés jelentőségének hangsúlyozása, a szűrővizsgálatokon való részvétel. Különös tekintettel citológiai mintavétel (aktív nemi élet esetén), tüdőszűrés dohányzásnál.
- Interaktív beszélgetés osztályfőnöki órák keretében a dohányzás-alkohol-drog emberpusztító hatásáról.
- A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése, minél több közös pozitív élmény biztosításával (szolidaritás, előzékenység, együttérzés, előítélet-mentesség)
- Érdekérvényesítő tevékenység a diák-önkormányzati munkában osztály és iskolaszinten. A tolerancia és elfogadó magatartás gyakorlás nap mint nap.
- Bandák szerveződésének és veszélyeinek megismertetése. Aktuális újságcikkek, TV adások elemzése, megbeszélése (a MÉDIA kedvezőtlen hatásainak kivédése).

Követelmény:

- Ismerjék tanulóink a szervrendszerek leggyakoribb működészavarait, betegségeit és ezek megelőzésének lehetőségeit.
- Törekedjenek a balesetek megelőzésére, ismerjék a közlekedési szabályokat és elsősegélynyújtás fogásait.

- Legyen ismeretük a nikotin, az alkohol és egyéb drogok pszichikumra gyakorolt viselkedésmódosító hatásáról, ismerjék a védekezés és leszokás módjait.
- A harmonikus családi élet feltételeivel legyenek tisztában. A teljes család iránti igény és tenni akarás legyen jövőképük szilárd alapja.

Értékelés:

- Az egészséges életmódra nevelés területein a pedagógus, a család és környezet biztosít folyamatos visszajelzést.
- Ez a visszacsatolás megerősíti a helyes- és elmarasztalja a helytelen viselkedéselemeket. Így nap mint nap mozgósítja a teljes személyiséget az egészség megőrzésére.

A pedagógus szerepe az egészségnevelésben

A fiatalok életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért különösen fontos a pedagógusok életmódja. Egy tanár az egész személyiséggel nevel, így válik az erkölcsi nevelés alapjává a példamutatás. A pedagógus egyéni és testületi magatartása tükrözzé azt a közösségi értékrendet, amire a tanulókat nevelni akarjuk.

Az ő felelőssége az is, hogy mire irányítja a tanulók figyelmét. Minden ismeret és hitelesen közvetített tudás nemcsak tájékozottságukat gyarapítja, hanem erkölcsi ítélőképességüket is segíti. Így válnak képessé különbséget tenni jó és rossz, igaz és hamis, értékes és értéktelen között.

Az erkölcsi értékek a mindennapi cselekvésben alakuló szokások útján, az értékek tudatosulása útján válnak a hétköznapi élet irányítására alkalmas jellemformáló erővé.

Az iskola mint élettér is befolyásolja a tanulók egészségét és pszichikumát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az életvitel és napirend alakításában.

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

- A szülők/a család
- Iskolaorvos
- Iskolai védőnő
- Szakpszichológusok
- Nőgyógyász szakorvos
- Gyermekjóléti Szolgálatok
- Nevelési Tanácsadó
- Családsegítő Szolgálatok
- Lelkiségi Szolgálatok
- Városi Pedagógiai Intézet
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (Városi)
- Drogambulancia Miskolc
- Miskolc Városi Rendőrkapitányság
- Egyházak
- **Az iskola egészségügy – orvos, védőnő tevékenysége** – hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók egészségi állapotáról megfelelő ismeretekkel rendelkezünk.
  - Felvételi alkalmassági vizsgálat végzése:
vérnyomás, EKG, szakmától függően hallás, röntgen, labor vizsgálatok, stb.

- A **szülők** véleményének megismerésére a szülői értekezletek, a fogadóórák lehetőséget teremtenek.
- A diákoktól közvetlenül vagy közvetett módon szerzünk információkat pl.: felmérések révén (tesztek)
  - Az egészséges táplálkozás (az iskola minden tanulója részt vett a felmérésben).
  - Drogtesztek (reprezentatív felmérés keretében)
- A tanárok, szülők, diákok, technikai dolgozók részére szervezett véradás iskolánkban már hagyománnyá vált.

A prevenció / megelőzés fontossága

„A prevenció felkészítő, alakító folyamat. Azáltal teszi képessé az egyéneket arra, hogy felvállalják az élet eseményeinek és változásainak kihívásait, hogy megteremti, ill. megerősíti azokat a viszonyokat, amelyek egészséges magatartáshoz, életvitelhez vezetnek.” (Center for Substance Abuse, Washington)

Az elsődleges megelőzésbe a népesség valamennyi rétege beletartozik: a szülők, a tanulók, a tanárok ... stb. Az elsődleges megelőzés általános célja az, hogy megóvja a lakosságot a kábítószerfogyasztástól. Tudatosítsa a szenvedélybetegség egészség- és személyiségkárosító hatását, elutasító magatartást alakítson ki a kábítószer kínálattal szemben, valamint hogy jogi eszközökkel a legminimálisabb szintre csökkentse.

A másodlagos megelőzési ciklusba tartoznak akik már eljutottak a szer fogyasztásáig, a célra alkalmas intézményekben gyógyulhassanak. Célja, hogy a kábítószer kipróbálókat és az alkalmi fogyasztókat segítse, motiválja, hogy csökkentsék adagjukat, abbahagyják a fogyasztást és megtanuljanak drog nélkül élni.

A harmadik ág a rehabilitáció – megfelelő fokozatokkal és az utána következő hosszan tartó utógondozás.

A megelőzésben nagyon fontos a szülők és a pedagógusok példamutató magatartása, hiszen modellként szolgálnak a gyermek számára.

Az egészségvédelem jeles napjai

A jeles napokról a tanórákba beépítve, ill. külön programokat szervezve emlékezünk meg, és tudatosítjuk a jelentőségüket.

szeptember 24.	A Szív Világnapja
október 10.	A Lelki Egészség Napja
október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
október 16.	Élelmezési Világnap
november 17.	Füstmentes Nap
november 27.	Véradók Napja
december 1.	Az AIDS Elleni Küzdelem Világnapja
február 4.	Rákellenes Világnap
április 7.	Egészségügyi Világnap
május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja

május 31.
június 26.

Dohányzásmentes Világnap
A Kábítószerfogyasztás Elleni Küzdelem Napja

15. A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

„ A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra , és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.”

(IUCN, 1970)

Az ENSZ 57. Közgyűlése 2002. december 20-i közgyűlése a 2005–2014 közötti évtizedet a Fenntarthatóságra nevelés évének nyilvánította.

Az elérendő cél: az oktatás minden szintjét áthassák a fenntarthatóság, a környezet- és az egészségvédelem alapértékei.

A NAT-ról kiadott kormányrendeletből idézve átfogó célok:

- „A tanulók környezettudatos magatartásának kialakítása annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalom fenntartható fejlődését.
- A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

Célunk:

Iskolánk pedagógiai programja azonosulva a NAT által megfogalmazottakkal teljes egészében ezekre az alapelvekre épül. Ennek megfelelően kívánjuk felkészíteni tanulóinkat elkövetkező életükre, a fenti értékrendet kialakítva bennük szeretnénk elérni, hogy ez tanulóink mindennapi gyakorlatává váljon.

Az iskolai környezeti nevelési tevékenység kiemelt feladatai:

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- Tanulóinknak bemutatjuk, és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,

- a földi természeti rendszer egységével, természeti értékeivel,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel és szükségességével,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlat folytatása, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók környezettel való kapcsolatát.
- Törekedni kell a személyi higiénikus, biztonságos környezet megteremtésére.
- Törekedni a káros hatások mielőbbi felismerésére, kiszűrésére és az idejében történő segítségnyújtásra.
- Tájékozódás a tanulók környezetéről közvetlen és közvetett módon az esetlegesen felmerülő problémák okainak feltárása végett.
- A probléma-felismerés és kezelés, valamint az önismeret képességének fejlesztésének előtérbe helyezése.
- Kiemelten kezelni a megelőzést célzó prevenciós környezetvédelmi tevékenységeket, az érzelmi intelligencia, a társas kompetenciák, az alkalmazkodóképesség és az empátia fejlesztését.
- Tájékozódás a tanulók és környezetük viszonyáról, a környezetvédelmi tevékenység fontosságának megítéléséről tesztek, kérdőívek segítségével.
- Leghatékonyabb nevelőeszközünk a pedagógus személyes példaadása kell, hogy legyen.

A környezettudatos magatartás kialakítása:

1. A környezetvédelem területén

A környezetvédelem egy társadalmi tevékenység, amely az emberi társadalom által saját ökológiai létfeltételeiben okozott károsodások megelőzésére, a károk mérséklésére vagy elhárítására irányul.

Az iskola alapelvei a környezetvédelem környezeti nevelés terén

- *Sok kicsi sokra megy* – Az apró, de minden nap megtett olyan ökocelekedet, mely beépíthető életformánkba, amit fel tudunk vállalni, hosszú távon hasznosabb a környezetnek, mint az időszakos „fellángolások”.
- *Tisztaság fél egészség* – Nemcsak bioélelmiszer, -kozmetikum, vegyszermentesség és a szenny eltakarítása, hanem a megelőzés is része az ember és a föld egészségének.
- *Ne beszélj, cselekedj* – Környezetünkért többet teszünk, ha a szelektív gyűjtőbe, hulladékudvarba visszük az odavaló szemetet.
- A szemét és az ember harmónikus kapcsolatának kialakítása és elmélyítése
- A fenntarthatóságra az erőforrásokból való takarékoszágra nevelés
- A környezet iránti kölcsönös magatartás kialakítása

2. a környezeti nevelés területén:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel,
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére,
- felkelti az igényt, képessé tesz:
  - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
  - összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére,
  - a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
  - kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
  - a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.

Többet jelent a környezetszennyezésről való oktatásnál, mert figyelembe veszi az ember és környezete kölcsönhatásaiból eredő károsító tényezők és elhárítási módok sokféleségét.

A környezeti nevelésnek tehát át kell fognia, és mindezt közvetítenie kell a diákok felé. Fontos, hogy a felnövekvő nemzedék ökológiai szemléletmódja kialakuljon és élete természetes részévé váljon. A környezeti nevelésre különösen igaz, hogy az „az iskola akkor is tanít, ha nem tanít”. Komoly attitűdformáló, értékközvetítő erő lehet az iskola egészének működése és a benne dolgozók környezeti értékrendje.

A környezeti nevelés nem tananyagegység, hanem közös követelmény, ezért az iskolai élet szerves része, jelen kell lennie a mindennapokban, személyi és tárgyi környezetben, kapcsolatokban.

Iskolánkban a prioritást élvező értékek között szerepel a „Legfőbb érték az ember”, ezért kiemelt fejlesztési területként kezeljük a környezeti nevelést.

Ebből következnek a további értékek mint:

- Az élet tisztelete. Eleven és élettelen természet védelme
- A természet sokfélesége, kiegyensúlyozottsága, teljessége
- A környezet esztétikuma, szépsége
- A környezet által kínált élmények felhasználása
- A környezettel harmonizáló életvitel kiépítése

Az iskola környezeti nevelés területei:

- Az erőforrások számbavétele.
- Tanulásszervezési technikák elsajátítása.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások a környezettel való kapcsolat révén.
- Szűkebb és tágabb környezetük.
- Nemzeti értékeink, természeti kincseink.
- Energiaforrásaink, energiatakarékosság.

- Szелеktív hulladékgyűjtés, újrahasznosítható csomagolású termékek.
- Az iskola esztétikus környezté alakítása.
- Az iskola épülete és környéke.
- Az iskola működése környezetvédelmi szempontból.
- Miskolc város, mint tágabb környezet.
- Az ember és környezetének kölcsönhatása.
- Az idegenforgalom és a környezet kölcsönhatása.
- A tiszta, esztétikus környezet.
- Környezetünk megóvásának szükségessége és lehetőségei.
- Környezetvédelmi szervezetek

Tágabb értelemben a környezeti nevelésbe beletartozik minden, ami körülvesz bennünket: a természet, Földünk, Naprendszerünk, sőt az egész Világegyetem.

A környezeti nevelés szinterei:

- Osztályfőnöki óra.
- Környezetvédelmi ismeretek integrált oktatása tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.
- Szakmai tanácsadások, tájékoztató ismeretterjesztő előadások, vitaklubok szervezése szabadidős foglalkozások keretében.
- Közös iskolai programok szervezése, különös tekintettel természeti és épített környezetük értékeire.
- Közös szabadidős programok, mint pl. kirándulások, koncert- és színházlátogatások szervezése.
- Az iskolai diákönkormányzat szerepének tudatos befolyásolása a környezettudatos magatartás kialakításában.
- Személyes beszélgetések alkalmával.
- Szakmai tanácsadások, tréningek, vitaklubok szervezése szabadidős foglalkozások keretében.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata és kötelessége.

16. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség témakörét érintő területek pedagógiai programunkban

- az iskola nevelési, oktatási céljai,
- a magasabb évfolyamra lépés feltételei,
- tanulói tevékenységformák,
- iskolai közösségi élet,
- iskolai tevékenységek, szolgáltatások,
- személyiségfejlesztés,
- beilleszkedési, magatartási nehézségek kezelésével kapcsolatos feladatok,
- tehetség felismerésre, fejlesztése,
- speciális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.

Tanáraink a legfőbb értéknek az „embert” tekintik azért első helyen szerepel a munkánkban a humanizmus.

Testületünk az alábbiakat tekinti értéknek:

- A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása
- Partneri kapcsolat, együttműködés
- Társadalmi szolidaritás
- Méltányos és rugalmas ellátás

Távlati fejlesztés

Az intézményvezetés az iskola távlati fejlesztését az alábbi fő szempontok köré tudja csoportosítani:

- Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- Diszkrimináció és szegregációmentesség
- Hátrányos helyzetű fiatalok szakmához jutásának segítése
- Infrastruktúrafejlesztés, épületrekonstrukció
- Az iskola szolgáltatásai a tanulók felé (könyvtámogatás, ösztöndíj)
- Korrepetálás, felzárkóztatás a gyenge teljesítmények kiküszöbölése érdekében
- Pedagógusok továbbképzésen való részvételének biztosítása
- Lehetséges hátrányos helyzetű gyerekek segítése
- Valamennyi tanulónak egyformán biztosítottak a lehetőségek képességeik kibontakoztatására, tehetségük gondozására
- Egészségügyi ellátás biztosítása
- Munkaegészségügyi követelmények betartása
- Szakos ellátottság 70-80 % -os

Intézkedési terv célja

Az iskola esélyegyenlőségi intézkedési tervnek alapvető célja, hogy biztosítsa az iskolán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása az iskola minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a tanulók egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- a tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaorientációban
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Felelősi rendszer:

- Az **iskola igazgatója** felelős azért, hogy az iskola minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen az iskola esélyegyenlőségi intézkedési terve, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Felelős annak biztosításáért is, hogy az iskola dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a intézkedési terv végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- Az **iskola igazgatóhelyettese** felelős az iskola esélyegyenlőségi intézkedési terv megvalósításának koordinálásáért, az intézkedési terv végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.
- A **tantestület minden tagja** felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje az intézkedési tervben foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének.
- Minden, az iskolával szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje az iskola esélyegyenlőségi intézkedési tervét és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

Megvalósítás

- Az iskola vezetése biztosítja, és vizsgálja, hogy minden, a működésére, pedagógiai munkájára vonatkozó iránymutatásba, stratégiai dokumentumba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések.
- Az iskola igazgatója esélyegyenlőségi munkatársat jelöl ki, aki segíti az iskolán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az esélyegyenlőségi munkatárs Molnárné Vaszily Nóra, elérhetősége: 46/530-474.

Akcióterv

Felmerült megoldásra váró probléma	Az elérendő cél	Az intézkedés			
		Leírása	Felelőse	Indikátora	időtartama
A tanulók lemorzsolódásának megakadályozása	HHH tanulók esélyegyenlőségeinek növelése azzal, hogy eljuttatjuk a fiatalokat a szakmai vizsgáig	Mentorálás, fejlesztés, kompetenciák mérés és fejlesztés	osztályfőnök	10%-al csökkenjen a lemorzsolódás	Folyamatos a félévben
Javítási lehetőségek biztosítása tananyagelemekből / tananyagegységekből	A diákok önbecsülésének erősítése, tanulmányi átlag javítása	Írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati javítási lehetőség	Osztályfőnök és szaktanár	Min. egy osztályzattal javuljon a diák érdemjegye az aktuális	Oktatási félév utolsó hete

				tárgyból	
--	--	--	--	----------	--

Azonnali beavatkozást igénylő terület: nincs

A megvalósítás biztosítása

A megfogalmazott feladatok végrehajtásáért az intézményvezető felelős. Végrehajtásáról minden tanév végén beszámol a fenntartónak és a tantestületnek.

Az igazgatóhelyettes figyelemmel kíséri az Intézkedési terv végrehajtását, arról három évente összefoglalást készít. Feltárja az eredményeket, hiányosságokat, kikéri a pedagógusok, diákok véleményét s ezt a tantestület és a Szülői Közösség előtt is ismerteti.

Abban az esetben, ha az éves, hároméves beszámolók hiányosságokat tárnak fel az Intézkedési terv betartását, végrehajtását, sikerességét illetően, az igazgató kötelessége az esetleges felelősségre vonás, az igazgatóhelyettes feladata a szakmai hiánypótlás megszervezése.

Ellenőrzés

Az ellenőrzés megszervezése az igazgató feladata. Az ellenőrzésekre éves terv készül, melybe az igazgató bevonja a helyetteseket és a szakmai munkaközösségek vezetőit.

17. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

Az elismerés formái: helyeslés, dicséret, jutalmazás, kitüntetés.

A *helyeslés* a legegyszerűbb teljesítményfokozó, gyakran éljük vele.

A *dicséret* legyen megalapozott, életkorhoz alkalmazkodó, és ne maradjon el, ha jogos.

Fokozatai:

- Szaktanári
- Osztályfőnöki
- Igazgatói
- Nevelőtestületi – bizonyítványba is bekerül

A jutalmazás legyen a helyes cselekvés hajtóereje és nem célja. Lehet erkölcsi és anyagi is.

Jutalom, díj a hosszabb ideig tanúsított:

- Jó tanulmányi előmenetelért
- Példamutató magatartásért és szorgalomért
- Tanulmányi, kulturális és sportteljesítményért
- Közösségi munkáért
- Szakmai és tanulmányi versenyek eredményeiért adható.

Hatásukat fokozza, ha nagyobb közösség előtt adjuk át. Csoport számára jutalom lehet színház, mozi, kiállítás megtekintése, vagy kiránduláshoz, táborozáshoz való hozzájárulás.

Helyes és célszerű alkalmazás esetén a jutalmazás mellett a nevelés hatékony eszköze lehet a büntetés is.

A *büntetés* célja az egyén beillesztése a közösségbe, valamint az, hogy a tanuló belássa hibáját. A vétkességről való meggyőződés után indokolni kell a büntetést.

Fokozatai:

- Szóbeli figyelmeztetés
- Írásbeli figyelmeztetés
- Osztályfőnöki írásbeli: figyelmeztetés, intő, rovó
- Igazgatói figyelmeztetés, intő, rovó
- Fegyelmi bizottság által kirótt büntetések a jogszabályok szerint

A fegyelmi fokozatok betartásától súlyos esetekben el lehet térni.

A **magatartás-szorgalom** vonatkozásában az osztályfőnökök értékelnek az osztályban tanítók, gyakorlati oktatást tartók és a tanulótársak bevonásával. A tanórán kívüli tevékenységek során tanúsított viselkedés és hozzáállás is beleszámít az értékelésbe.

Magatartásminősítés szempontjai:

- Fegyelmezettség, szabálytisztelet
- Viselkedéskultúra, hangnem
- Hatás a közösségre, társas emberi kapcsolatok
- Házi rend betartása
- Felelősségérzet

Szorgalom minősítésének szempontjai:

- Tanulmányi munka
- Munkavégzés
- Kötelességtudat
- Tanórán kívüli információk felhasználása, többletmunka

A magatartás és szorgalom félévi és év végi minősítésére az osztályfőnök tesz javaslatot, és a nevelőtestület dönt az osztályozó értekezleten.

18. AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉS

Iskolánk – egyelőre – nem készít fel emelt szintű érettségi vizsgára, ezért nem kerül részletes szabályozásra ez a kötelező tartalmi elem.

19. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

A nevelőtestület nem fogalmazott meg további elveket a helyi tantervvel kapcsolatban.

20. AZ SNI-S TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA ESETÉN A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM

Iskolánkban nem zajlik SNI-s tanulók oktatása, ezért nem kerül kidolgozásra fejlesztői program.

21. AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

Iskolánkban a nevelőtestület és az intézményvezetés nem határozott meg sajátos pedagógiai módszereket.